

**UCHWAŁA NR XXXVIII/251/2018
RADY GMINY W TRZEBIECHOWIE**

z dnia 17 października 2018 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie na lata 2018- 2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 994), w związku z art. 6 ust. 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018- 2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Trzebiechów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Anna Dunajska

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018- 2022

1. Wstęp

Problem przemocy w rodzinie, przez wiele lat marginalizowany lub przemilczany, znajduje powoli miejsce w społecznej świadomości. W skali całego kraju oraz na poziomie poszczególnych gmin zaczęto podejmować różne działania mające na celu łagodzenie skutków społecznych tego zjawiska. Jednak skala zjawiska, która w pełni zaczyna dopiero docierać do szerokiej społeczności m. in. poprzez media, wymaga szerszego podejścia do tematu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i uwzględnienia tej kwestii w polityce społecznej państwa.

Próba podjęcia celowych, zamierzonych oraz jednolitych działań na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 poz. 1390). Ustawa ta została uchwalona „w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie”. W ten sposób zrobiony został pierwszy krok ku podniesieniu świadomości społecznej w zakresie zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie. Nadano działaniom z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ramy prawne, podnosząc tym samym rangę zadań realizowanych przez instytucje rządowe, samorządowe i pozarządowe.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, gminy są zobowiązane do opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

2. Podstawa prawna

Program realizowany będzie w oparciu o następujące akty prawne:

·Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęty Uchwałą Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r.

·ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;

·ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;

·ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;

·ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;

·ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny;

3. Podstawowe definicje i zagadnienia

Przemoc w rodzinie zachodzi wówczas, gdy współmałżonek lub inny członek rodziny wyrządza krzywdę fizyczną lub psychiczną najbliższemu, z którym mieszka pod jednym dachem. Sprawca przemocy domowej, wykorzystując swoją przewagę nad ofiarą, próbuje ją zdominować, zastraszyć, poniżyć i wymusić na niej określone zachowania. Jeśli osoba doświadczająca pomocy domowej w porę nie zareaguje i nie uwolni się od tyranii partnera, z czasem będzie jej coraz trudniej przerwać błędny krąg przemocy. Miesiące, a czasem nawet całe lata upokorzeń zmieniają u ofiary postrzeganie samej siebie – zaczyna ona stopniowo przejmować taki obraz własnej osoby, jaki wmawia jej oprawca. Wówczas jedynym wyjściem jest zwrócenie się do instytucji, które dysponują środkami prawnymi pomagającymi karać sprawców przemocy.

Według definicji zawartej w ustawie **przemoc w rodzinie** – to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny (najbliższych osób w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym

seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą

a także

Rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.

2. **Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.

3. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.

4. **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.

5. **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

4. Ocena zjawiska w gminie Trzebiechów

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r., o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie tut. ośrodek podejmuje działania wdrożenia procedury „Niebieskiej Karty”. Obejmuje ona ogół czynności realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia i innych służb pomocowych.

W 2016 r., w gminie Trzebiechów prowadzono 4 procedury „Niebieskiej Karty” (zakończono 4 procedury) w związku z zaistnieniem przemocy w rodzinach. W 3 przypadkach procedury dotyczyły rodzin z dziećmi, jednakże w większości przypadków problem sprowadzał się do konfliktu między osobami dorosłymi (małżonkami). 4 razy zebrał się Zespół Interdyscyplinarny celem oceny okresowej sytuacji i udzielenia pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie, jak również osobom które ją stosują.

W 2017 r. prowadzono 5 procedur „Niebieskiej Karty” (wszystkie przekazane przez policję). Sprawy dotyczyły rodzin, w których jest 7 dzieci, jednakże same konflikty dotyczyły w większości osób dorosłych. Wszystkie 5 procedur zostało zamkniętych z braku zasadności kontynuowania. Cztery razy (raz na trzy miesiące) zebrał się Zespół Interdyscyplinarny.

5. Założenia i cele Programu

Założenia Programu obejmują określenie mechanizmów i środków służących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ochronie ofiar przemocy w rodzinie, z uwzględnieniem wymogów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w celu stworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska.

Celami szczegółowymi będą:

1. Wsparcie i pomoc doradcza, socjalna rodzinom dotkniętym przemocą.
2. Interdyscyplinarna współpraca służb i instytucji w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym w ramach działań interwencyjnych – procedura „Niebieskie Karty”.
3. Zwiększenie skuteczności pomocy i ochrony dla osób doznających przemocy w rodzinie.
4. Zwiększenie skuteczności działań motywacyjno-interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
5. Wspieranie ofiar przemocy w sytuacjach kryzysowych.
6. Zapewnienie możliwości profesjonalnego wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy (porady psychologa, prawnika, podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy)
7. Zmiana przekonań i zachowań mieszkańców Gminy Trzebiechów wobec zjawiska przemocy.

6. Środki służące realizacji założeń i celów Programu

Założenia i cele Programu realizowane są poprzez:

- 1) działania powołanego zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, którego zadania realizowane będą w następujących formach:
 - a) zdiagnozowanie problemu oraz określenie sposobu udzielenia pomocy w celu przeciwdziałania i zapobiegania skutkom przemocy oraz ochrony ofiar przemocy,
 - b) podejmowanie skutecznych interwencji w przypadku przemocy w rodzinie oraz uruchomienie procedur mających na celu jej zatrzymanie, monitorowanie sytuacji w rodzinie, w której występuje zjawisko przemocy,
 - c) integrowanie działań środowisk odpowiedzialnych za pomoc dziecku i rodzinie oraz organizowanie współpracy właściwych instytucji i organizacji w tym zakresie,
 - d) podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez organizowanie i finansowanie interdyscyplinarnych szkoleń z zakresu problematyki przemocy.
 - e) współpraca z placówkami opiekuńczo – wychowawczymi,
- 2) podejmowanie wszechstronnych działań edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży,
- 3) prowadzenie poradnictwa oraz upowszechnianie informacji dotyczących problematyki przemocy w rodzinie,
- 4) wspieranie kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców, w szczególności poprzez poradnictwo pedagogiczne i psychologiczne,
- 5) zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje przemoc, w szczególności poprzez zapewnienie porad psychologicznych i prawnych,
- 6) udzielanie schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, które są zmuszone do opuszczenia miejsca zamieszkania, w szczególności poprzez umieszczenie ich w domach samotnej matki, punktach interwencji kryzysowej itp.
- 7) podejmowanie działań interwencji kryzysowej,
- 8) prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy,
- 9) udoskonalanie działań podejmowanych w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w szczególności w zakresie współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w jej realizację,
- 10) współpracę z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zielonej Górze w zakresie terapii dla ofiar przemocy oraz w zakresie terapii dla sprawców przemocy.

7. Adresaci Programu

Adresatami Programu są ofiary i sprawcy przemocy w rodzinie oraz członkowie rodzin zamieszkujący na terenie gminy Trzebiechów w tym:

- 1) rodzice i opiekunowie dzieci krzywdzonych,
- 2) dzieci i młodzież,

Program jest także adresowany do przedstawicieli instytucji i służb pracujących z dziećmi i rodzinami dotkniętymi przemocą (pracownicy socjalni, pedagodzy, wychowawcy, policjanci, przedstawiciele wymiaru sprawiedliwości, pracownicy służby zdrowia, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).

8. Realizatorzy Programu

Program realizowany będzie w latach 2018-2022 przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiechowie we współdziałaniu z:

- 1) Komisariatem Policji
- 2) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 3) placówkami oświatowymi z terenu gminy
- 4) placówkami służby zdrowia
- 5) organami wymiaru sprawiedliwości,
- 6) innymi organami i instytucjami podejmującymi działania w sferze przemocy w rodzinie.

9. Źródła Finansowania

Źródłem finansowania zadań Programu będą środki finansowe zabezpieczone w budżecie Gminy na poszczególne lata na zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

10. Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się następujące efekty realizacji Programu:

- 1) udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 2) zmniejszenie rozmiarów i skutków zjawiska przemocy w rodzinie,
- 3) pogłębianie wiedzy społecznej na temat przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- 4) zwiększenie liczby osób profesjonalnie przygotowanych do pracy z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy,
- 5) zwiększenie skuteczności działań poszczególnych służb i instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie,
- 6) zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy,
- 7) kształtowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.

Realizacja programu będzie systematycznie poddawana monitoringowi, który umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących.

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. 2015 r. poz. 1390) nakłada na organy samorządu gminnego obowiązek podejmowania działań mających na celu udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 cytowanej ustawy do zadań własnych gminy należy obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.